

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

**A HELYI PÉNZEK SZEREPE A MAGYAR KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK
VONATKOZÁSÁBAN**

The Role of Local Currency in the Life of Hungarian SMEs Sector

HORVÁTHNÉ BÁCSI Judit

Összefoglalás

A kis- és középvállalkozások (kkv) a magyar gazdaság meghatározó szereplői. A gazdaságban betöltött jelentős szerepüket bizonyítja, hogy ez a szektor teszi ki a vállalkozások több mint 99 százalékát, és mindamellet, hogy szerepük jelentős a foglalkoztatás tekintetében, többek között jelentősen hozzájárulnak az éves bruttó hozzáadott értékhez (GDP) is. A szektor életben tartása, fejlesztése, finanszírozása minden tekintetben aktuális és szinte kimeríthetetlen problémakör. Kutatásom középpontjába ezen okból kifolyólag a magyar kkv szektor kockázatainak megismerését, ezen belül is a finanszírozási problémák vizsgálatát helyeztem. Többek között azt vizsgálom, hogy a helyi pénz kezdeményezések bevezetése – mely külföldön már több sikert megélt – milyen hatással lehetnek a magyar vállalkozások versenyképességére és növekedésére. Az eredményeim meghatározásában a szakirodalmi anyagok elsajátítása mellett, a Veszprém megyei Balatoni Korona vizsgálata volt segítségemre.

A szekunder és primer vizsgálataim során arra törekedtem, hogy minél lehatároltabb képek kapjak a helyi pénzek hatásairól a magyar kkv szektor vonatkozásában. A szakirodalmak tanulmányozása mellett egy kérdőíves felmérés, valamint vállalkozásokkal készített mélyinterjúk

eredményei voltak segítségemre a konklúzióim megalapozásában, melynek eredményeit az alábbi tanulmány részletezi.

Kulcsszavak: kockázatkezelés, likviditási problémák, helyi pénz hatás, Balatoni Korona

JEL: E49

Abstract

The main players of the Hungarian economy are the small and medium-sized enterprises (SMEs). This section loaded significant role in the economic life that this sector makes up more than 99 percent of the companies, and in addition to having a significant role to play in terms of employment, contribute significantly to the gross value added (GDP).

The sector will be keeping, development, financing are almost inexhaustible current problem in all respects. The focus point of my research are the Hungarian SME sector's potential risks and the assessments of funding problems. Among other things, I examine, that the introduction of local currencies – which lived for more success in abroad – could impact the growth and competitiveness of Hungarian enterprises. In addition to the acquisition of the references, the examination of the Balatoni Korona helped my work. The primary and

secondary studies helped my research, so they gave me a comprehensive picture of the impact of the local currencies in relation to Hungarian SME sector. The results of a questionnaire survey and interviews helped my work to creation my

conclusion. This study contains my results in this theme.

Keywords: *risk management, liquidity problems, local currency effect, Balatoni Korona*

Bevezetés

A kis- és középvállalkozások (kkv) a magyar gazdaság meghatározó szereplői. A gazdaságban betöltött jelentős szerepüket bizonyítja, hogy ez a szektor teszi ki a vállalkozások több mint 99 százalékát, és mindamellett, hogy szerepük jelentős a foglalkoztatás tekintetében, többek között jelentősen hozzájárulnak az éves bruttó hozzáadott értékhez (GDP) is.

A kkv szektor életben tartása, fejlesztése, finanszírozása minden tekintetben aktuális és szinte kimeríthetetlen problémakör, mely éppúgy érdekes a tudományos világ szakértőinek számára, mint az átlagos polgároknak. Az elmúlt évtized során egyértelművé vált, hogy a magyar kkv szektor komoly nehézségekkel és kockázatokkal találja szembe magát, mely problémák kiküszöbölése változtatásokat és komplex reformokat igényel.

A vállalkozásoknak számos olyan kockázattal kell szembe nézniük, mely sok esetben rajtuk kívül álló okok miatt következnek be. Példaként említhető az utóbbi gazdasági világválság, vagy a folyamatosan változó jogi és politikai szabályozás. Vannak azonban olyan kockázatok, melyekkel a vállalkozás jobban teszi, ha számol, és felméri az esetleges kockázatokat.

A vállalkozások növekedésének útjában álló problémákat és kockázatokat kiválóan foglalja össze a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium (NFGM) 2008-as reprezentatív vállalkozói felmérése, valamint a Nemzetgazdasági Minisztérium Kis- és középvállalkozások stratégiája 2014-2020. A különböző szakirodalmak elsajátítását követően megállapítható, hogy a magyar kkv szektor növekedését az alábbi tényezők akadályozzák leginkább:

- Likviditási problémák
- Magas adó, tb és egyéb járulékos terhek
- Gazdasági szabályozás kiszámíthatatlansága
- Tisztességtelen és erős verseny

A kutatásom mélyinterjúk eredményei szintén a fent felsorolt nehézségek meglétét igazolta, így azonnali akcióterv szükséges a kkv-k ezen problémáinak kiküszöbölése érdekében. Kutatásom további részében azt vizsgálom, hogy a helyi pénzek terjedése elősegítheti-e a likviditási problémák csökkentését, és eredményezhet-e hosszú távon bevétel és forgalomnövekedést.

A helyi pénz irányába ható készlettelések abból a felismerésből adódnak, hogy a globális pénzrendszer meglehetősen instabil, valamint háttérbe szorítják a lokális gazdaságok érdekeit. A lokális gazdaságot pedig a magyar kkv szektor képviseli, és a helyi pénzek használatával az ő versenyképességüknek a növekedését segíthetjük elő.

A helyi pénznek a magyar törvények szerint banki fedezete van. Ezt bármikor vissza lehet váltani a hivatalos fizetőeszközre (forintra). Előfordulhat az is, hogy romlik az értéke (negatív kamatozás), így élénk áruforgalomra ösztönöz. Emellett jellemző, hogy helyben vagy egy adott térségben működik, így jelentős hatással van a helyi pénzt használó közösségek pénzügyi és gazdasági tevékenységeinek élénkítésére. A helyi pénz jelenléte helyi termékek értékesítését is feltételezi, mely így már teljes egészében hozzájárul a helyi gazdaság

növekedéshez. A helyiek által megtermelt termékek, szolgáltatások segítenek a munkahelyek megőrzésében, a helyi vállalkozások fellendítésében, bevételeik növelésében, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatásában, a korábbi hagyományok (esetleg régi hungarikumok), szokások újjáélesztésében, mely például növelheti a környék idegenforgalmi kínálatát vagy éppen a közösségi szellem erősítésében.

A helyi pénz függetlenséget biztosít a globális pénzrendszertől, hiszen a globális pénzrendszerben a multinacionális vállalatok jelentős előnyben vannak a kkv szektorral szemben. A helyi pénznek köszönhetően megfordulhat a helyzet, és teret nyerhet a kkv szektor, mivel a helyi pénzek megakadályozzák, hogy a multinacionális vállalatok az országból kamat és profit formájában jelentős tőkét áramoltassanak ki. (Drábik, 2011)

Szerte a világban hallhatunk olyan közösségekről, városokról vagy akár régiókról, ahol bevezetésre került a helyi pénz, és a mai napig működik is. (Helmeczi-Kóczán 2011).

A legismertebb külföldi példa a svájci WIR rendszer, de többek között komoly sikereket ért el az osztrák Wörgl, a német Wära és Chiemgauer vagy akár az Egyesült Államokban használatos Ithaca Óra.

A válságot követően, hazánkban is elszaporodtak a helyi pénz kezdeményezések. Gondolhatunk itt a szívességbankokra, kalákákra, csereklubokra, KÖR-re, vagy akár a most legfelkapottabb utalvány formájában megjelenő helyi pénzekre. Bár vannak már létező helyi fizetőeszközök (pl.: Pilisi Korona, Szolnoki Zöld Forint, Bocsikai Korona, Balatoni Korona, vagy talán a legismertebb a Soproni Kékfrank), ám számuk még elhanyagolható országos tekintetében.

Jacsó (2013) szerint, Magyarországon a helyi pénz népszerűsítői négy különböző motivációból adódóan foglalkoznak a témával:

- Az első csoportot a lokálpatrióták alkotják, akik számára fontos a lakóhelyük gazdaságának erősítése, és új munkahelyek teremtése. Képviselőként említhető e témában, Perkovátz Tamás, a Soproni Kékfrank egyik megalkotója.
- A második csoportot a magyar érdekeket védők alkotják, akik előnybe részesítik a magyar termékeket, és ez által törekednek a magyar munkahelyek védelmére. A csoport jeles képviselője Drábik János.
- A harmadik csoportot olyan pénzügyi területen dolgozó szakemberek alkotják, akik félnek egy esetleges pénzügyi összeomlástól. A helyi pénz kezdeményezéseket azért támogatják, mert egy esetleges pénzügyi összeomlás esetén ideiglenesen átvehetné a csereeszköz szerepét (például svájci WIR mintára). A támogatók között olyan személyek találhatók, mint például, Bernard Lietaer, Vezér-Szőrényi László, Varga István.
- A negyedik csoportot az ökológiai aktivisták alkotják. Fontos számukra, hogy minél több terméket helyben értékesítsenek, kiemelten a mezőgazdaságban, és, hogy megteremtődjenek a kapcsolat a helyi kereslet és kínálat között, előnyben részesítve ez által a kkv-kat és az őstermelőket. A csoport képviselői többek között: Gyulai Iván, Zalatnay László, Ángyán József.

Megállapítható tehát, hogy Magyarországon is kezdi szárnyait bontogatni a helyi pénzek megjelenése ám terjedése még lassúnak mondható.

Tanulmányom célja az, hogy elemezzem a helyi pénzek hatását a magyar kkv szektor kontextusában, és a Veszprém megyei Balatoni Korona példáján keresztül elemezzem, hogy a helyi pénzek segíthetik-e a vállalkozások versenyképességének növelését és kockázatainak csökkentését.

Anyag és módszer

Szekunder kutatások

A kutatásom elsődleges szempontja az volt, hogy átfogó képet szerezzek a magyar kis- és középvállalkozások helyzetéről, azok kockázatairól, valamint ezt követően bemutassam a helyi pénz kezdeményezések által kínált lehetőségeket és kockázatokat a szektor vonatkozásában.

Első körben a kkv szektor általános adatait és kockázatait térképeztem fel, mely során nagy segítségemre voltak az alábbi adatbázisok és kutatások:

- Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium (reprezentatív vállalkozói felmérés, 2008)
- Nemzetgazdasági Minisztérium (Kis- és középvállalkozások stratégiája 2014-2020)
- Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (A kis- és középvállalkozások fejlesztésének stratégiája 2007-2013)

A kkv szektor helyzetének feltérképezését követően a lehető legalaposabban megpróbáltam elsajátítani a hazai és nemzetközi szakirodalmakat a helyi pénzek vonatkozásában. Többek között olyan helyi pénzekkel foglalkoztam, mint a külföldi WIR, Wörgl, Wära, Chiemgauer Regiogeld, vagy akár magyar vonatkozásban a soproni Kékfrank, a veszprémi Balatoni Korona, vagy a hajdúnánási Bocskai Korona. Ezeknek az ismereteknek az elsajátítása szintén jelentősen hozzájárult a későbbiekben bemutatásra kerülő kutatási eredményeim megalapozásához.

Primer kutatás

Saját kutatásaim megalapozásában a Veszprém megyei Balatoni Korona volt segítségemre, mellyel kapcsolatban kérdőíves és mélyinterjú vizsgálatokat is végeztem.

A mintavételezési eljárás két irányból történt, hiszen a kérdőíves vizsgálatokat a fogyasztói, míg a mélyinterjú vizsgálatokat vállalkozói oldalról vizsgálva végeztem el.

A kérdőíves vizsgálatok során a 250 darab kiosztott kérdőívből a végén 123 darab volt értékelhető, mely bár nem minősül reprezentatívnak, de hipotéziseim és eredményeim igazolásában megfelelő segítségnek bizonyultak. A kérdőív tartalmát illetően a demográfiai adatok (pl. neme, kor stb.) után, arra voltam kíváncsi, hogy a kitöltők mit gondolnak jelenleg a helyi pénzekről. Mivel sejtésem az volt, hogy sokak számára ismeretlen ez az alternatív finanszírozási forrás ezért a kérdőívben belül röviden bemutatásra került a helyi pénzek cél és eszközrendszere. A kérdőív további részében már annak megfelelően tettem fel célzott kérdéseket, hogy a kitöltők tisztában voltak nagy vonalakban a helyi pénzek jelentőségével.

A kitöltött kérdőívek eredményei lekódolásra kerültek, majd SPSS programcsomag segítségével leíró statisztika és többváltozós (keresztábra, variancia, faktor és klaszterelemzés) elemzéseket végeztem el, melyek igazolták feltételezéseimet.

A következtetésem megalapozásában a kérdőíves vizsgálat mellett az elkészített mélyinterjúk is segítségemre voltak. Öt olyan vállalkozást kerestem fel, akik Balatoni Korona elfogadók, illetve öt olyat akik még nem tartoznak az elfogadók táborába.

A kérdőíves és mélyinterjú vizsgálatok jelentősen hozzájárultak a bemutatásra kerülő eredmények meghozatalához.

Eredmények

Kérdőíves felmérés leíró statisztikai eredményei

A megkérdezettek többsége újságból, de sokan interneten, tv, rádió és baráti társaságokban is hallottak már a helyi pénzzel kapcsolatos híreket.

1. táblázat: A kérdőíves felmérés leíró statisztikai módszerrel szerzett eredményei

Vizsgált kérdések	Megkérdezettek aránya
Nem hallott még a helyi pénzekekről	25,20%
Nem hallott még a Balatoni Koronáról	29,30%
Futólag hallott csak a Balatoni Koronáról	39%
Helyi pénzt használók aránya	2,40%
Helyi pénzek és Balatoni Korona céljaival nincs tisztában	36,60%
Helyi pénzek beszerzésével nincs tisztában	71,50%
Balatoni Koronai címeit nem ismeri	79,70%
Helyi pénzzel kapcsolatos híreket nem kíséri figyelemmel	77,30%
Nem tud a külföldi sikeres helyi pénz kezdeményezésekről	78,90%
↓ HELYI PÉNZEK ÁLTALOS ISMERTETÉSÉT KÖVETŐEN ↓	
Szívesen használná a helyi pénzt a jövőben	82,10%
Valóban élni is kívánnak a helyi pénzek használatával	39,80%
Felesleges dolognak tartja a helyi pénz kezdeményezést	12,20%
Hasznosnak tartja a kezdeményezést, de nem él a lehetőséggel	48%
Cafeteria keretében a Balatoni Koronát választaná	44,70%
A helyi pénzek használata elősegítheti a vállalkozások bevételeinek növekedését	68,30%
Szívesen megismerné a helyi pénz előnyeit a saját szempontjából	78,90%
Helyi pénznek van jövője a magyar gazdaságban	55,30%
A helyi pénzzel szemben a forint mellett döntene	74,80%
A válaszadók helyi pénzben átlagosan bevételeik 11,34%-át, míg kiadásai 14,75%-át tudnák elképzelni helyi pénzben	

Forrás: saját szerkesztés a kérdőíves felmérés eredményei alapján

A kérdőíves felmérés első eredményei már azt igazolták vissza, hogy az emberek nincsenek kellően informálva a Balatoni Korona cél és eszközrendszeréről, ezen felül ismereteik komoly hiányosságokat mutatnak a helyi pénzek vonatkozásában. Annak érdekében, hogy a Korona használók táborát erősíteni lehessen, azonnali és célzott reklám és marketing tevékenységet kell eszközölni.

A kitöltők visszajelzései alapján megállapítható, hogy elméleti szinten jó ötletnek tartják a helyi pénzek megjelenését, különösen a helyben maradó haszon miatt, ám a fogyasztói társadalom bizalmatlan a Korona, és így a helyi pénzek használatával szemben.

Bizalmatlanságukat az alábbiakkal magyarázták:

- kevés információval rendelkeznek a témával kapcsolatban
- kevés az elfogadóhelyek száma, beszűkült lehetőségek
- bonyolult a beszerzés és elköltés
- az alacsony munkabérek következtében nem engedhetik meg, hogy Koronát vásároljanak
- költséges a visszaváltás
- rossz reklám tevékenység
- kidolgozatlannak érzik a rendszert és ez okoz bizonytalanságot

Kérdőíves felmérés többváltozós elemzések eredményeinek összefoglalása

Keresztábra elemzés segítségével a "Szívesen használna-e helyi pénzt a jövőben? – mint független változó – kérdéssel állítottam szembe más, a kérdőívben szereplő kérdéseket és vizsgáltam a két kérdés közötti kapcsolat erősségét. Az elemzés elvégzése után a Khi-négyzeteket, és a Cramer-féle együtttható eredményeit alapul véve az alábbi eredményeket állapítottam meg.

- Összefüggés mutatható ki, a "Szívesen használna-e helyi pénzt a jövőben? valamint a "Ha választhatna 100 HUF és 100 Balatoni Korona között melyiket választaná? kérdések között. A válaszadók közül 22 kitöltő a forintot választaná, és nem használna szívesen a jövőben helyi pénzt. 101 válaszadó szívesen használná a helyi pénzeket, de jelenleg csak 31 ember választaná a Balatoni Koronát. Itt ismét teljesül annak ténye, mely szerint jelenleg még bizalmatlanok az emberek a Koronával szemben.
- A "Mit gondol a helyi pénznek van jövője a magyar gazdaságban?" kérdéssel kapcsolatban szintén kapcsolatot véltem felfedezni. A válaszadók közül 55 ember szerint nincs, míg 68 ember szerint van jövője a helyi pénznek a magyar gazdaságban, mely elmozdulást jelenthet a helyi pénzek irányába.
- A "Szívesen fektetne-e régiója jövőjébe a helyi pénz használatával?" kérdés tekintetében szintén kapcsolatot lehet felfedezni. A kitöltők közül 46-an elutasítják, míg 77-en támogatják a helyi pénzek terjedését.
- A "Szívesen megismerné a helyi pénz előnyeit a saját szempontjából?" kérdés esetében is kapcsolat áll fenn. A helyi pénzt ellenzők táborából 26 abszolút nem, de 97 szívesen megismerné a helyi pénz előnyeit saját szempontjából. Itt szintén teljesül a feltételezésem, mely szerint informátlanság, és bizonytalanság jellemzi az embereket a Korona használatával kapcsolatban. Jó iránynak tekinthető azonban, hogy nem zárkóznak el a megismerése és későbbi használata elől.

Kutatásom további szakaszában összefüggést kerestem az igényelni kívánt cafeteria elemek és a cafeteria elemek felhasználási területei között:

Faktorelemzésen belül, főkomponens elemzést végeztem el, mely során két faktor (hétköznapi és rekreációs faktor) került meghatározásra.

A hétköznapi felhasználás faktorba, az alábbi tényezők sorolhatóak:

- helyi adók fizetése
- helyi közlekedés finanszírozása
- helyi szolgáltatások fizetése
- helyi vállalkozók fizetése
- helyi kulturális programokon felhasználás
- piacokon történő fizetés
- iskolai támogatások helyi pénzben történő igénylése.

A rekreációs faktor csoportba az alábbi tételek tartoznak:

- Vendéglátó egységekben történő felhasználás
- Hidegétel – utalványként történő felhasználás
- Melegétel – utalványként történő felhasználás
- Élelmiszerüzletben történő felhasználás
- Üdülési csekként történő felhasználás

Annak érdekében, hogy a csoportokat jól elhatárolható módon csoportosítani lehessen klaszterelemzést hajtottam végre, mely során négy csoport érte el a vizsgált minta 5%-át. A klaszterelemzés során szerzett eredmények alapján kiemelkedő (30,08%) azok aránya akik a rekreációs célokat részesítik előnyben (kikapcsolódni vágyók), de nem sokkal kisebb

(24,39%) az arányuk azoknak akik a hétköznapi felhasználás mellett döntenének (praktikusok). A válaszadók 19,51%-a képviseli azon réteget akik bármelyik lehetőséget szívesen választanák (nyitottak), míg 21,95% egyik választási lehetőséget sem helyezi előtérbe (közömbös emberek).

Bár a rekreáció pár százalékponttal markánsabb értéket mutat a hétköznapi felhasználással szemben, valamint a válaszadók 19,51%-a mind a két tényezőt előtérbe helyezi, így megállapítható, hogy a marketing- és egyéb terjesztési folyamatokat illetően érdemes minden irányba terjeszkedni a helyi pénzek vonatkozásában.

További kutatásokat végeztem annak vonatkozásában, hogy a helyi pénzek milyen hatással lehetnek a magánszemélyek, kereskedők, és a városok vonatkozásában. Főkomponens elemzés segítségével jelen esetben is két faktort (gazdasági és privát faktorok) sikerült megkülönböztetnem.

A gazdasági faktor csoportjába tartozó elemek az alábbiak:

- gazdasági fellendülés
- új munkahelyek
- növekvő turizmus
- kereskedők terjeszkedése
- városi bevételek, jólét növekedése
- kereskedők vevőszámának növekedése
- hűségesebb fogyasztók
- megbízható magyar termékek
- helyben maradó haszon

A privát faktorhoz tartozó elemek:

- megtakarítások
- kedvezmények
- közösségi szellem

Mivel az elvégzett faktorelemzésből még nem lehet a különböző csoportokat jól elhatárolható módon csoportosítani, így segítségül hívtam a klaszterelemzést. A vizsgált minta 5%-át hat csoport érte el. A klaszterelemzés során kiemelkedő (23,58%) azok aránya (lokálpatrióták) akik inkább a gazdasági faktorokat részesítik előnyben a privát faktorokkal szemben. Ez a feltételezés kicsit talán lokálpatrióta és egyben vállalkozó szemléletű felhasználók csoportját feltételezi. Ezt követi 21,14%-kal (közömböse) azok tábora akik bár kicsit jobban előtérbe helyezik a privát faktorokat, de ugyanakkor a gazdasági faktort sem szorítják háttérbe. Ők képviselik a válaszadók azon csoportját, akik nem tudják pontosan eldönteni mit is helyezzenek előtérbe. Meggyőzéssel ez az a csoport, akiket könnyen lehet befolyásolni bármelyik irányba. 14,63% azok aránya (szkeptikusok) akik sem a gazdasági, sem a privát faktor felé nem mutatnak hajlandóságot, és 13,82% azoké akik (bizalmatlanok) bár nem jelentősen, de mégis inkább a gazdasági faktort helyezik előtérbe a privát faktornal szemben. Alacsonynak mondható azok aránya (9,76%) akik jelentős előnyt tulajdonítanak csak a privát faktornak (gyűjtögetők), valamint szintén alacsony azok aránya is (8,13%), akik optimisták és mind a két faktort előnyben részesítik (optimisták).

Összességében elmondható, hogy a válaszadók többsége inkább a gazdasági fellendülés vonatkozásában lát előrelépést a helyi pénzek használata során. Ettől függetlenül nem hanyagolható el a privát faktor – azaz a megtakarítások és közösségi szellem erősítésének – lehetősége sem.

Keresztábra elemzés segítségével érdekes vizsgálatot végeztem el a korábban bemutatásra került (2–3 számú elemzések) klasztereredmények felhasználásával. A vizsgálat során

kapcsolatot kerestem az elemszámok között. A 2. táblázat kiválóan összefoglalja a vizsgálat eredményeit.

2. táblázat: Csoport meghatározás és jellemzés a (2-3 számú) elemzések klasztervizsgálatai alapján

Megnevezés	Közömbös emberek (1. csoport)	Nyitottak (2. csoport)	Praktikusok (3. csoport)	Kikapcsolódni vágyók (4. csoport)
Közömbösök (1. csoport)	-	√	√	√
Gyűjtögetők (2. csoport)	-	√	-	-
Lokálpatrióták (3. csoport)	-	√	√	√
Szeptikusok (4. csoport)	√	-	-	-
Bizalmatlanok (5. csoport)	-	-	√	-
Optimisták (6. csoport)	-	√	-	√
Csoport jellemzője	csoportba tartozók teljesen semlegesek (közömbösök) a döntéseiket illetően	ez a csoport már nyitottabb, mint a közömbösök csoportja. Fontosnak tartják a helyi vállalkozások és jólét fejlődését.	a csoport tagjainak anyagi forrásai végesek, így kockázatot nem igazán mernek vállalni, mely által inkább közömbösök és bizalmatlanok a helyi pénzekkel kapcsolatban	a csoport tagjai könnyen befolyásolhatóak
Megállapítás	a helyi pénzek terjedése ezen célcsoport esetében szinte biztos, hogy kudarcra van ítélve	a helyi pénzek terjedése érdekében fontos lehet ez a csoport, és érdemes ötleteiket is számba venni	a csoportban akkor fog nőni a helyi pénz használók száma, ha világossá válik számukra, hogy ez akár megtakarítást is eredményezhet számukra a különböző kedvezmények által	megfelelő marketinggel növelhető a helyi pénzt használók száma

(√) jellemző tényező (-) nem jellemző tényező

Forrás: saját szerkesztés a kérdőíves vizsgálat eredményei alapján

Vállalkozások körében végzett mélyinterjúk főbb eredményei

A Balatoni Korona elfogadását mellőző vállalkozásokkal készített mélyinterjúk eredményei:

- Megerősítést nyert az a tény, hogy a vállalkozások jelentős százaléka nincs kellően informálva a Balatoni Korona létezéséről és használatának körülményeiről. Ez az informátlanság okozhatja több ízben az elfogadóhelyek számának nem megfelelő bővülését és ez által a Balatoni Korona terjedésének gátját szabja.
- A vállalkozások elméleti szinten megerősítették azt aényt, hogy látnak fantáziát a helyi pénz kezdeményezésekben – ez által a Balatoni Koronában is, de hiányolják a megfelelő tájékoztatást és reklámot.
- A Balatoni Korona hátrányai között megemlítették, hogy a vevők mentalitásán nagyon sok múlik, és nehéz meggyőzni őket a Korona használatáról.
- Jelentős bevétel és forgalomnövekedést a Balatoni Korona esetében az idézhetne elő, ha a munkáltatók – ösztönző szándékkal –, cafeteria-rendszer keretében nyújtanak dolgozóiknak. Természetesen ennek a kezdeményezésnek párosulnia kell azzal a feltétellel, hogy a külföldi és nagy multinacionális vállalkozásokat kizárják az elfogadók köréből.
- A vállalkozások számára nem ismertek olyan beszállítók, akik elfogadnák a Balatoni Koronát, így a visszaváltás jelentené számukra az egyetlen megoldást, melynek költsége megterhelő számukra.

A vizsgált vállalkozások a jelenlegi körülmények között nem érzik kifizetődőnek Korona elfogadóhelyé válni.

A Balatoni Koronát elfogadó vállalkozásokkal készített mélyinterjúk eredményei:

- A vizsgált vállalkozások jó kezdeményezésnek tartják a Balatoni Koronát. A csatlakozásuk során bár reménykedtek a jobb forgalom, és ez által a magasabb bevételekben, de elsődleges céljuk az volt, hogy helyben tartsák a hasznot, és ez által is segíteni tudjanak a magyar (jelen vizsgálatban a Veszprém megyei) vállalkozások

helyzetét. A vállalkozások célja az volt, hogy csatlakozásukkal is elősegítsék a lokálpatrióta szemlélet terjedését.

- A vizsgált vállalkozások visszajelzései alapján a Balatoni Korona nem idézett elő forgalmat, és bevétel növekedést. Annyira kis forgalmat bonyolítanak Balatoni Koronában, hogy sok esetben nem is mérhető a számuk (1–2,5%).
- A megkérdezettek a Koronával kapcsolatban az elsődleges problémát az információhiányban látják. Hiányoznak azok a közlési csatornák, amelyek eljuttatnák a megfelelő információkat a vállalkozásokhoz és felhasználókhöz egyaránt. A reklám hiánya idézi elő az elfogadóhelyek és a felhasználók alacsony számát.
- Komoly gondokat látnak abban, hogy a vállalkozások többsége nem tudja beszállítóinak továbbadni a Koronát, így számára csak a visszaváltás jelent megoldást, melynek költsége sok esetben már vállalhatatlan a vállalkozás számára.
- A problémákat tovább tetőzi, hogy az elfogadók között is vannak szép számmal olyanok akik attól függetlenül, hogy elfogadóhelyek, de nincsenek tisztában pl. a Balatoni Koronával járó kedvezményekkel, felváltással.
- A vállalkozások üdvöznék a Korona cafeteria rendszerben való megjelenését, valamint annak lehetőségét, hogy a helyi adókat is lehessen Koronában fizetni.

A vállalkozások továbbra is kiállnak az mellett, hogy megfelelő reklámmal, és az elfogadóhelyek számának növelésével segíteni lehetne a kezdeményezést.

Következtetések és javaslatok

A magyar kkv szektor elsődleges kockázati tényezőjét a likviditási problémáikban, és a magas adó, tb és egyéb járulékos költségekben kell keresni. Ezt a ténytet mind a szekunder, mind a primer kutatási eredményeim megerősítették.

Az alternatív finanszírozási források – helyi pénzek – segítségül szolgálhatnak a magyar kkv szektor versenyképességének növelésében és az említett kockázatok csökkentésében, azonban nem a jelenlegi formában.

A helyi pénzek és a magyar kkv szektor vonatkozásában az alábbi következtetéseket és javaslatokat teszem a szekunder és primer vizsgálataim alapján:

- A Balatoni Korona terjedésének elsődleges gátját a felhasználók informálatlansága és bizonytalansága jelenti. A terjedés érdekében azonnali reklám és marketing tevékenységet kell végezni, mind az elfogadók, mind a felhasználók körében. A kibocsátó Önkormányzatoknak komoly erőket kell megmozgatni annak érdekében, hogy a terjedést elősegítsék.
- Komoly hátráltató tényező az emberek rossz mentalitása. A javító intézkedések tekintetében sajnos nem tudok korrektt válasszal szolgálni, hiszen a mentalitás kérdése személyfüggő. Véleményem szerint a helyi pénzek terjedése ebben a tekintetben a magas kedvezmények nyújtásával, esetleg promóciós anyagok, extra szolgáltatások, kis ajándéktárgyak nyújtásával segíthető elő.
- A Balatoni Korona úgy érhet el jelentős sikereket, ha azt beépítik a cafeteria rendszerbe. A jelenlegi feltételekkel az emberek nem szívesen választanák a Koronát, – mint cafeteria elemet, – de ha az elfogadóhelyek számát sikerül bővíteni, akkor nagyobb arányban támogatnák a kezdeményezést. A további sikerek érdekében a kibocsátó Önkormányzatok és az elfogadóhelyek szoros együttműködésére van szükség, hogy cafeteria elemként megjelenhessen a Korona, valamint a reklámmal és az elfogadóhelyek számának növelésével vonzóvá kell tenni a felhasználók számára.
- A vállalkozások tekintetében szintén magas az informálatlan cégek aránya. Ez gátat szab az elfogadóhelyek számának bővítésében, mely komoly kockázatot jelent a Korona további terjedését illetően. Az elfogadóhelyek alacsony száma arra is hatással

van, hogy a vállalkozások minimális számban tudják egymás között forgatni a Balatoni Koronát. Ennek következménye, hogy csak a visszaváltás jelentheti számukra a hosszú távú megoldást. A vállalkozások jelentős aránya jelezte, hogy a visszaváltásból adódó költségek, már megterhelőek lennének számukra és ebből adódóan nem vállalnak elfogadóhelyé. Tudomásul kell venni, hogy a Korona terjedéséhez gombamód növelni kell az elfogadóhelyek számát, és ez által is elő kell segíteni a Korona, vállalkozások közötti forgatásának lehetőségét.

- A Balatoni Korona mintáját alapul véve a helyi pénzek beszerzése nehézségekbe ütközik. Minimális a beváltóhelyek száma és az emberek ebből kifolyólag macerásnak is tartják használatát. A jövőben elő kell segíteni a Balatoni Koronát terjesztő hálózatok kiépítését.
- A helyi pénz kezdeményezés céljai (haszon helyben tartása, közösségi szellem erősítése, helyi termékek és vállalkozások támogatása) jó irányba mutatnak, azonban a kezdeményezés erősségét gyengíti (lásd Helmeczi-Kóczán, 2011), hogy használata nélkül is helyben költik el az emberek bevételeik jelentős többségét, valamint a vállalkozások sem tudják készleteiket egyértelműen csak a közösségen belülről feltölteni.
- Véleményem szerint hazánkban, a helyi pénz kezdeményezéseknek akkor lenne jelentős és sikerben gazdag szerepe, ha sikerülne egy olyan rendszert felépíteni (WIR mintára), mely kedvező finanszírozási lehetőségeket biztosítana a vállalkozói szektornak és ez által kiegyensúlyozottabbá tenné működésüket. Mindenképpen említést érdemel a Bernard Lietaer nevéhez fűződő C3 új elszámolási rendszer.
- Javasolom továbbá, hogy a kkv-k hosszabbítsák meg nyitvatartási idejüket és esetleg tömörüljenek egy "magyar kkv plázába".

Hivatkozott források

- DRÁBIK J. (2011): A svájci belföldi WIR mintára olcsóbb hazai második pénzt, Leleplező Országkrónika Könyvújság, 2011 XIII./4.,40. p., 2011. december
- GAZDASÁGI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM (GKM), (2007): A kis- és középvállalkozások fejlesztésének stratégiája 2007–2013, Budapest
- HELMECZI I. – KÓCZÁN G. (2011): A „helyi pénznek” nevezett utalványokról. MNB–Szemle, 2011. április, 30–43. pp.
- JACSÓ E. (2013): Helyi pénzek, Kisközösségi Program, A tanulmány a Humusz Szövetség megbízásából, a Vidékfejlesztési Minisztérium 2012. Évi zöld Forrás pályázatának támogatásával készült, Kisközösségi Program, 2013. március
- NEMZETI FEJLESZTÉSI ÉS GAZDASÁGI MINISZTERIUM (NFGM) (2008): A kis- és középvállalkozások fejlesztésének stratégiája 2007–2013, Éves időközi Monitoring jelentés, 2008. évi jelentés, 2008. december
- NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM (NGM), (2013): Kis- és középvállalkozások stratégiája 2014-2020, Társadalmi egyeztetésre készített tervezet, 2013. május, Budapest

HORVÁTHNÉ BÁCSI Judit

Doktorjelölt

Szent István Egyetem

Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola

judit.bacsi5@gmail.com